
Vergaderjaar 2003–2004 A

29 698

**Oprichting Stichting Europa decentraal;
Kenniscentrum Europees recht en beleid voor
decentrale overheden****Nr. 1****BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES**Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2004

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 12 juli 2004.

De wens over de voorgenomen rechtshandeling nadere inlichtingen te ontvangen kan door of namens een van beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk 29 september 2004.

Het oordeel dat de voorgenomen rechtshandeling een voorafgaande machtiging bij de wet behoeft kan door een van beide Kamers worden uitgesproken uiterlijk op 29 september 2004 dan wel binnen veertien dagen na het verstrekken van de in de vorige volzin bedoelde inlichtingen.

Bij deze termijnen is rekening gehouden met de recesperiode van de Tweede Kamer.

Gelet op artikel 34 lid 1 van de Comptabiliteitswet doe ik u hierbij in overeenstemming met het gevoelen van de Ministerraad mededeling van de medewerking die van de zijde van de Staat is verleend bij het doen oprichten door de Unie van Waterschappen (UvW), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) van de (tijdelijke) Stichting *Europa decentraal. Kenniscentrum Europees recht en beleid voor decentrale overheden* (hierna te noemen: de stichting). De statuten van de stichting zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze brief¹.

Over de bereidheid van het kabinet mee te werken aan de oprichting van een dergelijk kenniscentrum is de Kamer reeds eerder bericht middels het kabinetsstandpunt Grensoverschrijdende Bestuurlijke Samenwerking (Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 27 242, nr. 1) en de beantwoording van Kamervragen van het voormalig Kamerlid mevr. Van der Hoeven inzake bedrijfssteun (Tweede Kamer, Kamervragen 2001–2002, nr. 104).

Europa decentraal, dat op 3 april 2002 door toenmalig staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) De Vries is geopend, is tot stand gekomen door nauwe samenwerking tussen VNG, IPO en UvW. Aan dit overleg werd tevens deelgenomen door de ministeries van BZK, Buitenlandse Zaken en Justitie. De bereikte overeenstemming is neergelegd in bijgaande statuten voor de stichting. Het Rijk is mede betrokken bij de oprichting van de stichting doordat het financieel bijdraagt aan het kenniscentrum. Conform artikel 96 van de Comptabiliteitswet heeft tevoren overleg met de Algemene Rekenkamer (AR) plaatsgevonden. Een afschrift van mijn briefwisseling met de Rekenkamer is opgenomen in bijlage 2 bij deze brief.¹

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Ter toelichting op dit inmiddels gerealiseerde voornemen ga ik hierna in op:

1. Aanleiding en achtergrond van *Europa decentraal*. Kenniscentrum Europees recht en beleid voor decentrale overheden;
2. Doel en opzet van Europa decentraal;
3. Het kenniscentrum als samenwerkingsverband van VNG, IPO en Unie van Waterschappen enerzijds en ministeries anderzijds;
4. Financiële aspecten;
5. Sturingsrelaties.

1. Aanleiding en achtergrond van Europa decentraal

Het proces van de Europese eenwording schrijdt voort. De EU is niet alleen in betekenis toegenomen voor de lidstaten maar werkt ook door naar de decentrale overheden in de lidstaten. Omgekeerd maakt dit proces het steeds belangrijker dat zowel de nationale als de decentrale overheden zorgen voor een zo doeltreffend mogelijke inbreng in de Europese besluitvorming. Onderdeel van hun taak is de tijdige en juiste uitvoering van de Europese regelgeving in de eigen nationale, respectievelijk decentrale context.

In dit verband worden er, ook in Nederland, steeds meer afspraken gemaakt en activiteiten ontplooid, enerzijds om zeker te stellen dat de belangen van alle overheidslagen bij de besluitvorming over Europese voorstellen worden ingebracht en anderzijds om krachten te bundelen bij het zo goed mogelijk omgaan met Europese regelgeving en politieke en rechtsstatelijke uitgangspunten.

De complexiteit van het Europees recht en de snelle ontwikkelingen in dit kader maken het evenwel moeilijk voor afzonderlijke provincies, gemeenten en waterschappen om adequaat met dit aspect van Europa om te gaan. Daarom zijn de koepelorganisaties tot de slotsom gekomen dat een bundeling van krachten in dit opzicht wenselijk is in de vorm van een kenniscentrum Europees recht en beleid voor decentrale overheden. Daarbij hebben zij overigens onderlijnd dat dit de verantwoordelijkheid van de provincies, gemeenten en waterschappen onverlet laat voor een juiste toepassing en handhaving van het Europees recht. Vervolgens heeft toenmalig staatssecretaris De Vries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dit idee in het kabinetsstandpunt *Grensoverschrijdende bestuurlijke samenwerking* (Tweede Kamer, vergaderjaar 1999–2000, 27 242, nr. 1) omarmd en «facilitering» van het kenniscentrum toegezegd.

2. Doel en opzet van Europa decentraal

Doel van het oprichten van Europa decentraal was het in het leven roepen van een voorziening die er op gericht is de kennis en expertise over Europees recht en de juiste toepassing ervan bij de decentrale overheden te vergroten. Europa decentraal streeft de volgende doelstellingen na:

- Het verspreiden van informatie over Europese regelgeving van belang voor decentrale overheden en het zorgdragen voor beantwoording van gerichte informatieverzoeken op dit gebied;
- Het zorgdragen voor advisering over de toepassing van Europese regelgeving (kansen en uitdagingen, maar ook verplichtingen), mede gelet op de jurisprudentie dienaangaande;
- Het zorgdragen voor advisering van IPO, VNG en UvW ten behoeve van hun eventuele inbreng in de Nederlandse standpuntvorming inzake nieuwe voorstellen voor Europese wet- en regelgeving.

Het kenniscentrum heeft de rechtsvorm gekregen van een stichting. De keuze voor de stichtingsvorm past het beste bij het uitgangspunt dat Europa decentraal op geen enkele wijze in concurrentie zal treden met marktpartijen en geen winstoogmerk heeft.

3. Het kenniscentrum als samenwerkingsverband van VNG, IPO en Unie van Waterschappen enerzijds en ministeries anderzijds

Europa decentraal is een samenwerkingsverband tussen de ministeries van Buitenlandse Zaken, Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (initiatiefnemer), IPO, VNG en Unie van Waterschappen.

Hoewel het Rijk met betrekking tot het kenniscentrum geen eigen verantwoordelijkheden heeft, liggen er wel *belangen*: enerzijds bij het goed functioneren van Nederland als EU-lidstaat, anderzijds bij het voorkomen van het ontstaan van regelgeving op Europees niveau die onvoorziene en/of ongewenste gevolgen heeft voor decentrale overheden. Om die reden heeft de Rijksoverheid de oprichting van het kenniscentrum gefaciliteerd, zowel door projectcapaciteit ter beschikking te hebben gesteld tot het moment (3 april 2002) waarop het centrum operationeel is geworden, als door medefinanciering voor de duur van de exploitatiefase. Een en ander geschiedt in nauwe samenwerking met de genoemde koepelorganisaties. Deze ondersteunende rol van de centrale overheid laat evenwel de eigen verantwoordelijkheid van de decentrale overheden op dit terrein onverlet: zij hebben ieder te zorgen voor de nodig kennis van het Europees recht alsook voor een juiste toepassing daarvan.

Deze zomer (2004) zal het kenniscentrum worden geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie besluiten betrokken partijen over de voortzetting van het kenniscentrum. Dit besluit heeft ook betrekking op de financiering en de periodieke verslaglegging wat betreft de taakuitoefening van het kenniscentrum.

5. Financiële aspecten

Voor de oprichting van het kenniscentrum stelt het Rijk gedurende de startfase van drie jaar jaarlijks € 204 545 beschikbaar (waarvan BZK € 136 363 en BZ € 68 182 bijdraagt. Voorts heb ik voor de allereerste fase van het kenniscentrum (die 3 april 2002 is beëindigd toen het kenniscentrum werd geopend) € 90 756 beschikbaar gesteld.

De jaarstukken (een financieel en sociaal jaarverslag met bijbehorende jaarrekening, bestaande uit een balans, een staat van de baten en lasten van de stichting en de toelichting daarop) en de verklaring van de registeraccountant worden ter goedkeuring en controle toegezonden aan mijn ministerie. De Algemene Rekenkamer heeft het recht op toetsing van alle financiële stukken van de stichting.

6. Sturingsrelaties

Voorzitter van het stichtingsbestuur is staatsraad dhr. J. G. C. Wiebenga. Vanaf 1 november 2002 is een directeur aangesteld die verantwoordelijk is voor een deugdelijke bedrijfsvoering van het kenniscentrum. Daarnaast onderhoudt de directeur contact met de leden van het bestuur en relevante vertegenwoordigers van gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk en overige relevante organisaties.

Het ministerie van BZK heeft het recht om op ambtelijk niveau een waarnemer in het bestuur te benoemen, die op deze indirecte wijze zicht houdt op het reilen en zeilen binnen het kenniscentrum en de besteding van de Rijks gelden (zie hierboven over financiële aspecten).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. W. Remkes